

PPO Bloembollen vroeg vier lelietelers deze zomer in de rubriek VUURWERK verslag te doen van hun ervaring met een vuurwaarschuwingssysteem. Alle vier gebruiken ze het op hun eigen manier als hulpmiddel bij de vuurbestrijding in lelies. Deze telers zijn ervaren of nieuwe gebruikers. Reageren? Mail naar rik.dewerd@wur.nl.

Naam: Pieter Burger
Regio: Zuid-Oost
Teelt: lelie en tulp
Gebruikt waarschuwingssysteem voor: Oriëntals (14 ha) en Longiflorums (19 ha)

Pieter heeft vanwege de weersomstandigheden vastgehouden aan de wekelijkse bespuitingen. De Oriëntals zijn voor het eerst ook met een specifiek middel gespoten, omdat het volle gewas door het wisselvallige weer nauwelijks opdroogde en er erg hoge infectiekansen voorspeld werden. In een partij Oriëntalschub is door een onweersbui hagelschade ontstaan. Hier is ook met extra fungicide gespoten. Pieter had half juli de eerste Longi's gekopt. Sinds een aantal jaren spuit Pieter niet meer extra tegen vuur rond het koppen. Hij vertrouwt erop dat de regelmatige bespuitingen het gewas voldoende bescherming geven. Tot nut toe zijn Longiflorums en LA's 12 keer gespoten en de Oriëntals 10 keer. Van vuur nog geen spoor.

Naam: Tino van de Ven
Regio: Noord-Oost
Teelt: lelie en daarnaast melkveehouderij en maïsteelt
Gebruikt waarschuwingssysteem voor: Oriëntals (5 ha)

Omdat er nog volop nagekopt wordt op zijn bedrijf en de infectiekansen vaak hoog waren, heeft Tino de vaste vuurbespuiting (elke 8-9 dagen) van de gevoelige soorten ook de Oriëntals ingepast. Daarnaast zijn de gevoelige soorten tussendoor een keer extra gespoten. De extra bespuitingen werden steeds 4-5 dagen na de laatste bespuitingen en net voor een infectiekans uitgevoerd. In één perceel LA's is een vuurplek van enkele vierkante meters ontstaan waar het gewas door onweer plat ligt. Volgens Tino was dunner planten de manier geweest om dit te voorkomen, maar vanuit economisch oogpunt plant hij juist steeds dikker. De gevoelige soorten zijn tussen inmiddels 15 keer tegen vuur gespoten; de Oriëntals 7 keer.

Naam: Pieter van der Klugt
Regio: De Noord
Teelt: lelie, hyacint, tulp en diverse andere bolgewassen
Gebruikt waarschuwingssysteem voor: Aziaten (4,5 ha)

Bij Pieter is eerste helft juli tweemaal een vuurbestrijding uitgevoerd vanwege voorspelde hoge infectiekansen. Op basis van het waarschuwingssysteem is nu al zes weken wekelijks tegen vuur gespoten. Pieter heeft de gevoelige Aziaten vanaf opkomst (half april) in totaal 9 keer tegen vuur gespoten. Dit is al vaker dan in de afgelopen vijf jaar voor het hele teeltseizoen nodig was en de meest kritieke periode moet waarschijnlijk nog komen. Wat Pieter opvalt is dat dit jaar ook bij koud weer hoge infectiekansen werden voorspeld. Er zijn nog geen problemen met vuur.

Naam: Wybe Idzerda
Regio: Noord-Oost
Teelt: lelie
Gebruikt waarschuwingssysteem voor: Oriëntals, Aziaten, Longiflorums en LA's (totaal 8,5 ha)

Bij Wybe is de eerste helft van juli nog nagekopt. Vuurbestrijding heeft hij tegelijk met de wekelijkse onkruid- en virusbespuitingen uitgevoerd. De gevoelige soorten zijn beide keren gespoten en de Oriëntals één keer. In totaal is rond het koppen alleen op de Oriëntals één extra bespuiting tegen vuur uitgevoerd. De voorspellingen kwamen behoorlijk overeen met wat Wybe zelf dacht. Met dat wisselvallige weer had hij zelf ook het gevoel dat hij op moest letten. Vanaf opkomst heeft hij de gevoelige soorten 10 keer tegen vuur gespoten en de minder gevoelige Oriëntals 7 keer. Hiermee is het gewas tot nog toe vrij van vuur gebleven.

De vier telers zijn allen deelnemers aan het project Praktijknetwerk Telen met toekomst.

EERSTE HELFT TEELTSEIZOEN AL VEEL INFECTIEKANS VOORSPELD

Infectiekansen voor vuur zijn sterk afhankelijk van bladnatduur én temperatuur. Bij gevoelige lelies geeft 24 uur aaneengesloten bladnat bij 10oC minder dan 10% kans op infectie, bij 20°C wordt al 100% geïnfecteerd. Door de vele buien in juni en juli werden regelmatig erg lange bladnatperioden en daardoor hoge infectiekansen voorspeld. In vuurproeven bleven de onbespoten Aziaten echter tot begin juli vrij van vuur. De ongevoelige soorten zijn dat nog steeds. Dit is een aanwijzing dat de voorspellingen aan de veilige kant gezeten hebben.